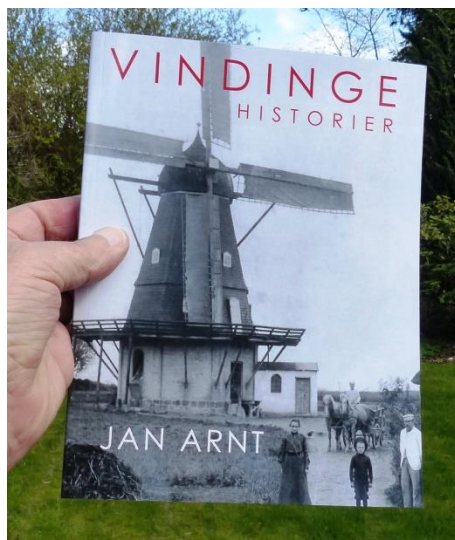

Vindingehistorier – En ny bog af Jan Arnt

Af cand. mag Flemming Johansen, Virum

Historierne i den nye bog ”Vindingehistorier” er vidt forskellige, men de giver tilsammen et både nostalgisk og humoristisk billede af den lille by syd for Roskilde.

En lille by, som før kommunalreformen i 1970 på ingen måde ønskede at blive slået sammen med Roskilde. Men da det ikke kunne undgås, har den siden stået fast på at være ”sin egen”. Det kan den også roligt gøre, da det lille samfund har sin egen unikke baggrund, hvilket går igen i flere af Vindingehistorierne.

Bogens forside viser Vindinge Mølle og Jan Arnts oldeforældre Ingeborg og møllejer Hans Peder Christensen. På foto t.h. ses Jan Arnt med sin bog ”Vindingehistorier” udgivet 2017.

Farmor fortalte

Indledningsvis får vi fortalt, at Vindinge kommer af at ”vinne”, dvs. at bearbejde eller opdyrke. ”Vinning” er den opdyrkede jord. ”Vindinger”, det er dem der bor der.

Jan Arnts familie kommer fra Vindinge, hvorfor han allerede som barn ofte kom i byen og ”sugede” til sig. Samtidig var han en god lytter, når hans farmor ”Murerens Marie” fortalte om familien, om naboerne og om livet i Vindinge.

Heldigvis kan han huske det meste, hvorfor vi allerede i de første historier får et fint indblik i Vindinge omkring 1900 tallet, hvor hans bedsteforældre voksede op og igen 50 år senere, når Jan som dreng og ung besøgte sin familie i Smedestræde, eller var på ferie i Kjærhuset på Tingvej ved gadekæret med udsigt til købmandsbutikken. I øvrigt den eneste af fortidens mange detailbutikker, der stadig er i drift.

Nygård

På sine mange besøg fik Jan Arnt hurtigt venner, hvilket blandt andet førte til, at han blev inviteret på sommerferie hos familien Danielsen på Nygård i udkanten af Vindinge, som lå hvor Nygård Rideskole i dag holder til. Om dette ophold handler en af historierne, hvor forfatteren levende fortæller om hvordan han konstant blev udfordret af miljøet, der var helt anderledes end hjemme i København.

Udover at fortælle om en drengs oplevelser, handler historien også om hvordan en typisk familiedrevet gård fungerede i 1950'erne, og om hvad man lavede, når man ikke lige arbejdede.

Erindringerne på Nygård suppleres af en selvstændig fortælling om Nygårds udvikling fra fæstegård i Vindinge, til den o. 1825 blev flyttet fra Vindinges bymidte ud på den nøgne jord næsten helt ude mod Øde Hastrup.

Maleri fra 1930 af Nygård set nord. Stuehuset er fra 1911

Her ude, hvor kragerne vender, blev dele af den gamle bygård flyttet ud og markerne drænet og sået, så der de næste 10 år kunne drives et rentabelt landbrug. De sidste år, var dog hårde, hvorfor gården som familiedrevet landbrug blev solgt i 1970.

I miniformat er det næsten fortællingen om Danmarks udvikling fra bondesamfund til industrisamfund og om hvordan råstofudvinding i Hedeland og omegn langsomt forvandlede de flade marker til kuperet terræn først med grusgrave og siden søer og bakkelandskab. Samme tema forfølger forfatteren i fortællingen om kartoffelbonden Axel Nielsen, som stadig bor i byen, og er kendt af gud og hvermand.

*Handelsgartner Edward Christensen foran sit hus på Smedestræde 5.
Edward havde sit gartneri på Stækendevej, nogenlunde hvor børnehaven ligger i dag.*

Møllen, telefoncentralen og gartneriet

Historierne om Jan Arnts egen slægt, hvor den ene oldefar Peder Rasmussen var byens murermester, og den anden var Hans Peder Christensen var snedker samt ejer af Vindinge Mølle, handler om en by i udvikling og om nøjsomme, men myreflittige mennesker. Om dem som udviklede og byggede Danmark.

Det var også dem der troede på solidaritet og fællesskab, hvorfor de udviklede andelsbevægelsen. Blandt meget andet byggede og drev man i fællesskab det lille frysehus, hvor en kvinde ved et uheld blev lukket inde. Læs i bogen, hvordan det gik hende.

Vindinge havde i mange år sin egen telefoncentral bestyret af den karismatiske Margrethe. Man sagde, hun var den, der kendte byen bedst. I fortællingen om livet på Centralen og om Margrethe røbes hvorfor.

Der fortælles også om fortidens mange butikker og om nogle af indehaveren. Kampen mellem bestyreren i Vindinge Brugsforening og den nye købmand minder lidt om striden mellem Damernes Magasin og Mads Skjern, hvor kunderne tager parti. Og når vi taler om Matador, så lå Katrine Larsens og grisehandler Oluf Larsens hus jo i Vindinge.

Møllejejerens ene søn var Albert var forfatterens farfar og hans lillebror var handlingsgartner Edward Christensen, som i mange år havde gartneriet ude på Stækendevej. Et sted hvor Jan Arnt ofte var ude for at plukke tomater eller bare hænge ud blandt de ansatte damer, der yndede at fortælle småfrække historier.

Edward var karismatisk og mange ældre Vindinger kan endnu huske den livlige mand på sin speciallavede cykel og altid med en kvik historie i ærmet. Han gjorde et stort indtryk på Jan Arnt, hvorfor han omtales i flere af historierne.

Sv. E. Thielke og Bent Danielsen med skiltet fra det nedrevne Andelsfryseri.

Jan Arnt har lavet en del skitser fra Vindinge, hvor flere er med i bogen. Her det nedrevne andelsfrysehus på Kærvej over for gadekæret.

Damen i hvidt

I de fleste fortællinger er der indpasset en del faktuelle data, hvorfor man bliver lidt overrasket over, at forfatteren har medtaget et par historier af lidt okkult art.

Men da de handler om folk fra Vindinge og har udgangspunkt i Vindinge by, er de både relevante og underholdende. Ikke mindst den spøjse fortælling fra

nutiden, der handler om et genfærd i et af Vindinges huse. Nonsens, som Jan Arnt normalt ville afvise som ”okkult pjat”, men netop her er han i syv sind.

Bogen store force er, at man i mange af historierne hygger sig samtidig med, at man konstant lærer nye facetter om det lille samfund med tråde ud til landets udvikling. Tingene hænger sammen!

De fleste af historierne er baseret på forfatterens egne erindringer, men Vindinge Lokalhistoriske Forening har bistået med en del faktuelle oplysninger, hvorfor foreningen har købt et parti af bogen, som vil blive uddelt til medlemmerne ved foreningens næste generalforsamling, hvor Jan Arnt også vil holde et billedforedrag om bogen.

Den velkrevne bog er på 164 sider og kan varmt anbefales.

Teksten suppleres af mange fotos og akvareltegninger fra Vindinge udført af forfatteren, der er uddannet arkitekt.

Bogen koster kr. 150,-, og kan snart både kan købes både hos købmanden i Vindinge eller i Lokalhistorisk Forening.

Jan Arnts oldeforældre Maren Kristine og murermester Peder Rasmussen samt deres fire døtre, som var de eneste af 10 børn der overlevede de første 2 år.

Marie Christensen fejrer sin 80 års fødselsdag i forsamlingshuset på Kærvej, der ses i baggrunden. Marie er født i Vindinge og Jan Arnts farmor.

Stuehuset på Nygård på Øde Hastrupvej, hvor Jan Arnt var feriedreng hos familien Danielsen. Den tidligere landbrugsejendom er i dag Nygård Ridecenter.